

- **YETERSİZLİĞİ OLAN BİREYLERE İLİŞKİN ULUSLARARASI YASAL DÜZENLEMELER**



Engelliler İçin Fırsat Eşitliği Konusunda Standart Kurallar Bildirisi

- BM Genel Kurulu 20 Aralık 1993'te bu bildiriyi kabul etmiştir.
- ÖG topluma eşit ve tam katılımı için standart kurallar belirtilmiştir.
- devletlerin kamuoyuna, engellilere, onların ailelerine ve onlarla çalışan uzmanlara engelliler, engelli hakları ve gereksinim duydukları hizmetlerle ilgili **bilgilendirme ve bilinçlendirme** alışmaları yapması bildirilmiştir.



- Ayrıca engelliliğe neden olabilecek durumların belirlenmesi ve önlenmesi, erken teşhis, tanılama ve müdahale için gerekli çalışmaların yapılması, **tıbbi bakım ve rehabilitasyon hizmetlerinin sağlanması** beklenmektedir.



- Devletlerin toplumdaki bütün bireyler için fiziksel çevrenin, hizmet alınacak kurumların, bilgi ve iletişimin **erişilebilirliğini** sağlaması gerekmektedir. Bildiride belirtilen kuralların uygulanması içinde gerekli **politikaların, işbirliğinin ve denetim mekanizmasının** geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır .

- **Yardım servisleri**



Özel Eğitim Hakkında Salamanca Bildirisi (1994)

- İspanyanın Salamanca şehrinde, 7-19 Haziran 1994'te düzenlenen UNESCO Özel Eğitim Dünya Konferansı'nda kabul edilmiştir.
- ÖG bireylere özelliklerine ve yeteneklerine uygun nitelikli eğitim-öğretim ortamlarının ve çocuk merkezli uygulamaların sunulması gerektiğini belirtmesi açısından önemlidir.



- ÖG öğrencilerin genel eğitim okullarına devam edebilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması,
- tüm çocukları kapsayacak eğitim sistemlerini (kaynaştırma) geliştirmek için gerekli politik ve bütçe düzenlemelerine öncelik verilmesi,
- her aşamada ailenin etkin katılımı
- deneyimli olan ülkelerle işbirliği yapılması
- Denetim mekanizmaları kurmaları ve bu kapsamda öğretmen yetiştirme programlarını düzenleme



BM Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme (2006)

- ÖG bireylerin diğer insanların sahip olduğu **tüm hak ve temel özgürlüklerden tam ve eşit bir şekilde yararlanmasını** sağlamak, haklarını korumak amacıyla yaklaşık 150 ülke tarafından imzalanan, Türkiye'nin de kararlarına taraf olduğu bir sözleşmedir.
- 13 Aralık 2006 tarihinde Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilen Engelli Haklarına İlişkin Sözleşme, ülkemizde 27 Mayıs 2009 tarihinde Bakanlar Kurulu tarafından onaylanmış ve 14 Temmuz 2009'da resmi gazetede yayımlanmıştır.
- ÖG bireylerin **yaşam kalitesini artırmayı** hedeflemiş ve diğer yasalardan farklı olarak **ayrımcılığın tüm biçimlerini** kapsayan bir tanımla bunları kavramsallaştırarak **yasaklamıştır**.



- taraf devletler çevreyi, materyalleri, destek hizmetleri ve teknolojiyi engellilerin gereksinimlerini karşılamak üzere evrensel tasarıma uygun bir şekilde düzenlemelidir.
- **Evrensel tasarım**, ürünlerin, çevrenin, programların ve hizmetlerin, mümkün olduğunca herkes tarafından kullanabilecek şekilde tasarlanmasıdır.



- engelliliğe dayalı her türlü ayrımcılığı ortadan kaldırmak üzere eğitim, sağlık, meslek edinme, istihdam ve sosyal alanlarda makul düzenlemelerin yapılması gereklidir.
- **Makul düzenleme**, engellilerin hak ve özgürlüklerini diğer bireylerle eşit bir şekilde kullanmasını sağlamak üzere yapılan değişiklik ve düzenlemelerdir.



- engellilerle çalışan personelin ve ilgili meslek elemanlarının bu bireylerle ilgili **bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi**
- engellilerin topluma bağımsız ve aktif bir şekilde katılımlarını sağlamak için bilgiye ve ilgili hizmetlere **erişebilirliğinin** sağlanması



- Engellilerin her eğitim düzeyinde **bütünleştirici** bir ortamda **ömür boyu eğitim** alma hakkına sahip oldukları belirtilerek, **eğitim politikalarının kaynaştırma eğitimini güvenceye alacak** şekilde düzenlenmesi beklenmektedir.
- taraf devletler eğitim, sağlık ve istihdam alanlarında özel gereksinimli bireyler için ayrımcılığı önleme ve erişilebilirliği sağlamayı kabul etmişlerdir.



- WHO (2011)...*Dünya Engelliler Raporu* sözleşmenin uygulanmasını kolaylaştırmak ve engelli bireylerin hayatını iyileştirmeye yönelik yol göstermek için hazırlanmıştır.

